

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkih pa ob 8. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1.20, z dostavljanjem na dom K 1.50; s pošto celoletno K 20.—, polletno K 10.—, četrtletno K 5.—, mesečno K 1.70. — Za inozemstvo celoletno K 80.—. — Naročnina se pošilja upravništva. — Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravništvo: Učiteljska Tiskarna, Franciskanska ulica št. 6. Dopisi se pošiljajo uredništvu. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo, rokopiis se ne vračajo. Za oglaševanje plača: petlet vrsta 18 v. osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 80 v. Pri večkratnem oglaševanju post. — Za odgovor je priložiti znamko. — Telefon številka 118.

Wied.

Nova trdnjava pangermanizma na Balkanu.

Pod tem naslovom piše »Večernik češkega slova«: Pruski oficir princ Wied pripravlja v burji in dežju svoje kovčke in pakete, da se poda na pot v Albanijo.

Pruskega oficirja ne plaši upor elementov, ki so s strašno silo začeli razsajati nad divjo zemljo, kjer zida prestol nemškemu princu narodno sovraštvo in intrige diplomatov.

Princ Wied, pruski oficir, zvest vojak svojega generalisima cesarja Viljema II., stoji miren v tem boju elementov in v tej banalni igri pustolovske diplomacije. Mirno stoji, ironično se smeje in dela pakete.

Princ Wied ignorira mirno vse, kar dela v Albaniji Essad paša, Izmail Kemal, avstrijski in italijanski emisarji. On ima od svojega gospoda in zapovednika predpisano »maršruto«, ki jo do pičice izvede, kakor se to spodobi za pruskega soldata.

Gospod »Argus«, svetovno znani londonski poročevalec »Novega Vremena« je iz avtentičnih virov podal vsebino »maršrute« princa Wieda. Vsebinska je ta-le:

Princ Wied se ne bo opiral niti na avstro-ogrski, niti italijanski vpliv temveč bo v Albaniji delal politiko nemško - pangermansko. Njegov nastop na albanski prestol je v zvezi s širokim načrtom nakupovanja zemljišč ne le v Albaniji, temveč na cellem Balkanu.

Načrt je razumljiv in vse hvale vreden z nemškega stališča, nerazumljivo je pa, da hoče ta načrt podpirati tudi član trojnega sporazuma, Francija in Anglija.

Njihove vlade so pritrdile kandidaturi princa Wieda in so baje pripravljene nuditi mu finančno podporo za izvedbo njegovih načrtov in za utrjevanje njegove vlade. Nekateri francoski kapitalisti nameravajo vstopiti v nemške družbe, ki se osnujejo v svrhu izrabljanja prirodnih bogastev Albanije. Posebni upi se polagajo pred vsem na novega francoskega ministra financ Caillauxa.

Argusova odkritja bi bila senzacionalna, če bi ne bila tako enostavna, razumljiva in tako verjetna. Če je cesar Viljem dal privoljenje, da postane njegov oficir albanski knez, tedaj mu je dal na pot gotovo vse, kar garantira za uspeh njegove misije v službi vsenemske misli. Torej: Izgotovljen načrt, sredstvo najmočnejše armade.

Pod zaščito železne nemške pesti stopi nemški oficir na albanska tla, da bi od tod kakor s trdnjave vodil dosledno in veliko politiko »Dranga nach Osten«. Če je bil končni cilj naše diplomacije princ Wied — pangermanski program — tedaj bo z vstopom Wieda na albanska tla slavila avstro - ogrska diplomacija svoje zmagovalstvo.

„Slovensko društvo“ v Belgradu.

Vsled precej rapidnega naraščanja slovenske kolonije v Belgradu odnosno v celi Srbiji, bilo potrebno misliti na svoje društvo, katerega naloga bodi koncentracija slovenskih priseljencev, skrb za duševni in materialni blagor tako posameznih članov, kakor celega našega slovenskega naroda, kateremu smo dolžni ohranjati častno ime in samoniklo narodno individualnost.

Pa tudi radi ozkosrčnosti avstrijske vlade, ki vidi povsod le strahove, moralo se je osnovati mesto razpuščenega »Slovenskega kluba« v Ljubljani, društvo z enakim imenom tam, kamor ne morejo samovoljno posegati avstrijski paragrafi.

Društvo bo tedaj, poleg kulturnega svojega delovanja v zmislu jugoslovanskega, posvečalo tudi gospodarskim vprašanjem v Srbiji in v naši slovenski domovini ono pažnjo in negovanje, kakršno zahteva današnja doba, predvsem pa izseljeniškim vprašanjem, ki se mora vsekar reševati po določenem programu s poseb. ozirom na koristi splošnosti tako v Srbiji, kakor tudi v naši ožji domovini.

Zlasti pa bo treba čimprej pristopiti k realizaciji ideje za rešitev beneških Slovencev pred gotovo narodno smrtjo pod laškim robstvom in jih naseliti v novih krajih razširjenega srbskega carstva.

Imajoč pred očmi tako veliko važnost Slovenskega društva v Srbiji, zbrala se je v soboto zvečer v gostilni poleg nove narodne skupštine skoraj polnoštevilno belgrajska kolonija.

Vsled odstopa predsednika pripravljalega odbora g. dr. Leskovca, je otvoril sestanek g. inž. Smrekar, pozdravil navzoče v prvi vrsti slovenska veterana v Srbiji gg. polkovnika Vukasoviča in inž. Roša in takoj podelil besedo začasnemu tajniku g. jur. Rožaju, ki je prečital pravila novega društva.

Med posameznimi točkami pravil razvila se je živahna debata, v katero so ponovno posegli gg. polkovnik Vukasovič, stud. phil. na belgrajski univerzi Fabjančič, Cugmus, Gaber, Jelenc in Radešček.

Končno so bila pravila vsprejeta z malimi spremembami in po desetminutnem odmoru, med katerim je donela slovenska pesem, se je pristopilo k volitvam.

Na predlog g. Gabra je bil izvoljen z vzklikom soglasno za predsednika Slovenskega društva gosp. dr. Niko Zupanič, kustos narodnega muzeja, ki se je toplo zahvalil za izvolitev in obljubil svoje moči in svoje skušenosti, pridobljene tekom njegovega sedemletnega bivanja v Srbiji, obračati društvu v korist ter je konč-

no kot društveni predsednik še enkrat pozdravil oba visoka gosta. Ostali odborniki so bili izvoljeni z glasovnicami.

Takoj po izvolitvi se je odstranil novoizvoljeni odbor v stransko sobo, kjer se je konstituiral tako:

Predsednik dr. Niko Zupanič, podpredsednik ing. V. Smrekar, tajnik stud. phil. Fabjančič, arhivar Iv. Vidic, želez. uradnik, blagajnik Josip Cugmus, uradnik želez. ravnateljstva, knjižničar Ante Gaber, muzejni uradnik, gospodar Josip Mihelj, mizarjski mojster, namestniki pa jur. Rožaj, Finžgar, želez. uradnik, Jelenc Fed. časnikar.

Za pregledovalca računov sta bila izvoljena z vzklikom na predlog gosp. Fabjančiča gg.: Poljšak, eksportni akademik in Deisinger, bančni uradnik.

Informacijski odsek pa se izvoli pozneje.

Potem, ko se je pozneje g. predsednik še enkrat zahvalil na izvolitvi v imenu celega odbora, se je priglasi k besedi g. polkovnik Vukasovič, ki je v daljšem govoru z jedrnato besedo grajal nekatere nepristojnosti, ki jih je opazil v zadnjem času med Slovenci ter jim stavil v zgled one častite može - Slovence, katerih kosti trohne v srbski zemlji kakor na pr. dr. Lipold, inž. Ketner in več drugih, med njimi tudi Nigrinova.

Vsi ti so visoko in brezmadežno držali slovensko zastavo in ni ga bilo Srba, ki bi govoril nespoštljivo o nas Slovencih.

Nadalje pozdravlja gosp. polkovnik vidno ginsten toliko število mladih Slovencev, ki so se zbrali z vseh strani slovenske domovine pod eno društvo v jugoslovanski prestolnici in jim polaga na srce, naj ne pozabijo, kaj so dolžni sebi, slovenskemu narodu in novi njihovi domovini, ki jih je tako bratsko vsprejela v svojo sredo.

Zaključil je z iskreno željo, da bi društvo procvitalo, delovalo in želo mnogo uspehov v zmislu svojega vzvišenega namena.

Tudi svobodni starček gosp. inž. Roš je govoril v istem zmislu, spominjajoč se svojih mladih let, ko je on prišel v Srbijo, kjer je našel le malo peščico Slovencev, med tem ko opazuje danes toliko uadebudne slovenske mladine v srbski prestolnici.

Napile novemu društvu, a ostali so stoji zapeli slovensko napitnico. Gosp. predsednik zaključil na to zborovanje, zahvaljujoč se gg. polkovniku, ki je z mečem v roki risal jugoslovansko vprašanje v zemljevid Evrope, ko je v raznih bitkah pokazal svoje junaštvo in verno in toplo srce za svoj narod in svojo sedanjo domovino, katera mu izkazuje svojo hvaležnost pri vsaki priliki.

Istotako je tudi inž. g. Roš kot inženir s svojim strokovnim znanjem deloval Srbstvu in Jugoslovanstvu v korist.

Slovenski narod je dal mnogo mož, ki so delali na jugoslovanskem kulturnem polju.

Skušajmo vsi slediti korakom naših prednikov in jim biti vsaj v nekaterih stvareh enaki.

Ko se je zaključil ta velepomembni ustanovni sestanek, razvila se je prosta zabava in petje in na vseh obrazih je bilo čitati radost in zadovoljstvo.

Upanje, ki se stavlja v novi odbor, naj isti skuša čimprej opravičiti z vsrčnim in smotrnim delom.

Fran Radešček.

Zakon daje pravico.

O volitvah v »Celjsko okrajno bolniško blagajno.«

Ko čita človek, kateremu je zakon od 30. marca 1888 št. 33 znan, v novinah o razmerah pri okrajni bolniški blagajni v Celju, si mora nehoti misliti, da hoče nekdo bralcem novim in poznavalcem imenovanega zakona natveziti neverjetne stvari. Kajti naravnost nemogoče je, da bi se pri okrajni bolniški blagajni, če je knjigovodstvo le količkej urejeno, moglo defraudirati večje vsote brez znanja nadzornikov, oziroma predsedništva, in še bolj nemogoče je, da bi se kar 12 let vršilo volitev, iz- vzemši slučaj, da se nobena stranka ne zanima za to in da se pusti okrajnemu glavarstvu vodstvo blagajne, kar pa v Celju, kjer obstoji toliko strank, ne more biti. Če je pa okrajno bolniško blagajno imela v Celju v rokah nemške stranke in ni razpisala toliko let volitev, potem je tu v prvi vrsti krivo te hudobije c. kr. okrajno glavarstvo v Celju, ki je po zakonu od 30. marca 1888 št. 33, kakor nadzorna oblast, dolžno, da nadzira delovanje okrajne bolniške blagajne v vseh pogledih, torej tudi, ker se tiče blagajne. Ako okrajno glavarstvo tega ni storilo, potem se mora pač proti ukrepom oziroma neukrepi okrajnega glavarstva pritožiti kaka stranka na c. kr. namestništvo, — če pa tudi to ne bode nič ukrenilo, pa na c. kr. ministrstvo, katero bode pač prisiljeno ali zakon vreči v Donavo, ali pa storiti v tem oziru red. To kar se tiče razpisa volitev. Kar se pa tiče volitev samih, je pa vendar tudi dosti jasno rečeno v imenovanem zakonu, kako se imajo vršiti in ni dvoma, da bode okrajno glavarstvo v Celju po kakšnem svojem zakonu volitve razpisalo in po svoje vodilo, ker: če ima s pravo stranko posla, si vsako nezakonitost bo temeljito premislilo, ker je glavarstvu čisto dobro znano, da jih bo moralo dobiti od višje instance po nosu. Da pa ne pride od tega, naj vzame slovenska stranka, kakor tudi okrajno glavarstvo ta je predpis zakona od 30. marca 1888 št. 33 na znanje: »Uprava okrajne bolniške blagajne je dolžna vsakega leta v mesecu aprilu

Albanski knez.

Evropski diplomati so razpisali nagrado za najbolj primerno obleko za novega albanskega kneza. Mi svetujemo, da bi se Wied oblekel tako - le.

sklicati občni zbor, a v slučaju potrebe tudi izvenredni občni zbor vsakega mora pa vsaj 8 dni poprej objaviti v službenem listu dotične dežele ali mesta. Tak občni zbor obstoji iz delegatov, ki se jih je izvolilo za dve leti. Število delegatov iznaša 40 ako ima blagajna 300—400 članov če pa iznaša broj članov več kakor 400, se mora pa za vsakih nadaljnjih 100 članov voliti po dva delegata, pri čemur se ne vzame v obzir število izpod 50, a nad 50, se mora smatrati kakor 100. Voli se po občinah!!! Koliko delegatov voli vsaka občina, v obsegu okrajne bolniške blagajne mora pred vsako volitvijo ustanoviti tedanja uprava po razmerju v vsaki občini stanujočih članov blagajne proti skupnemu na gorinavedeni način ustanovljenem številu.

Tu je menda dosti jasno rečeno, da se voli po občinah in če ima v slučaju »Celjske okrajne bolniške blagajne« okolica večino, bo pač morala ta večina okrajno bolniško blagajno dobiti v roke, pa če se tudi vsi Celjani na glavo postavijo. Pri volitvah in tudi že pred volitvami naj se strogo pazi na to, da ne bo kar čez noč preveč podjetnikov iz tal zrastle, ki bodo razne ljudi prijavili s tem namenom, da bodo te osebe na dan volitev glasovale za njih stranko. Okr. glavarstvo mora dovoliti proti stranki, da bode po svojih ljudeh enako zastopana pri volilni komisiji, ker se

LISTEK.

M. ZEVAKO:

Srce in meč.

Roman iz francoske zgodovine.

(Dalje.)

Uro po tem prizoru se je vrnila Katarina de Medičis v Luvru, dala poklicati svojega kapitana in mu velela:

»Gospod de Nansej, vzemite jutri na vse zgodaj voz in dvanaest mož ter hitite v gostilno pri Vedeževalki, v ulici Sen - Deni; aretirajte tamkaj zarotnika, ki se imenuje vitez de Pardajan in odpeljite ga v Bastiljo.«

XIX.

Maršal Danvilski.

Pardajan je vstal s prvo zarjo po slabo prespani noči. Človeka ne more zadeti nenadna sreča, ne da bi mu zmedla misli prav do dna. Vitez, ki se je gledal v duhu že kot ljubljena velike kraljice, ni premišljeval brez razburjenja o izpremembah, ki jih povzroči v njegovem življenju ta novi položaj.

Ker je bil človek predvarka in fasnih načrtov, se je po dolgem premetavanju v postelji vendar le pomiril o vseh poglavitnih temnih točkah, ki so ga navdajale s skrbjo. Sklenil je bil tako - le:

Najprej polde v Luvru, kakor ga je povabila Katarina de Medičis.

Nato se oglasi v Kolinskiem dvorcu in obvesti Deodata, da naj odide iz Pariza, kakor hitro le more.

Potem izlove Giza in stori tako kraljici velevažno uslugo. Ko se zasidra v novi postojanki, poišče črno damo; razodene ji svojo ljubezen do Luize in jo dobi za ženo, saj ni dvoma, da ga bo vesela — enega najuglednejših vitezov na kraljevskem dvoru.

S tem postane najsrečnejši človek na svetu.

Nazadnje da poiskati še svojega očeta in mu pripravi sladko in prijetno gnezdo za na stare dni, pri tem pa mu omeni seveda, kako je prišel do sreče in premoženja: s tem, da se ni ravnal po nasvetih starega Pardajana.

Ko je zasnoval tako načrt za svoje življenje, se je vitez posrečilo zapati par ur.

Toda, kakor smo rekli, ob zori je bil pokončen. Napravil je skrbno toaleta. Veljalo je pokazati dvornim plemičem, da se ve gibati Pardajan na vsakršnih tleh. Ko je bil pripravljen in mu je trebalo samo še opasati meč, ki je visel na zidu, je opazil, da ima še par ur časa, preden se more predstaviti v Luvru.

Stopil je torej k oknu, da si ni gojil posebne nade, da zagleda Luizo že zdaj.

Toda zaljubljenec je že srečen, ako mora gledati okno, za katerim spava njegova miljenka.

Takrat pa je zalajal Pipa z zamolklim glasom.

Pardajan je otvoril okno, ne meneč se za to renčanje.

Skoraj istočasno pa se je odprlo s silo tudi Luizino okno; pojavila se je deklica, z razpletenimi lasmi, preplašenih oči in smrtnobleda, dvignila glavo proti Pardajanu in zaklicala:

»Hitite k meni! Hitite!«

»Hudiča!« je zagodrnjal Pardajan in prebledel nehote. »Kaj se godi?«

Bilo je prvič, da je deklica izpregovorila vitez. In poklicala ga je po vsej verjetnosti, da ga zaprosi pomoči; nevarnost je morala biti resna in velika, da si je upala zagagnati ta krič, v katerem je zvenela groza tako očitno.

»Ze grem!« je viknil Pardajan in se obrnil, da plane na stopnice.

Tisti hip pa je zalajal Pipa še besneje; vrata so se razletela in v sobo je planilo svojih deset oboroženec. Eden izmed njih je zaklical:

»V imenu kralja!«

Pardajan je hotel skočiti po svoj meč, ki je visel še na zidu: toda preden se je mogel ganiti, so ga obkolili zgrabili za roke in noge in ga podrli na tla.

»Prokleta!« je zarjul vitez.

»Na pomoč, gospodi!« je klicala Luiza.

Pardajan, ki je ležal na tleh, se je vzpel na glavi in na petah ter dvignil ves človeški grozd, ki se je valjal po njem ... toda bilo jih je preveč ... padel je nazaj, peneč se od gneva!

»Na pomoč!« je kriknila Luiza tretjič.

Vitez je zastokal kakor ranjena žival, ko je začul ta glas.

Izpreletelo ga je kakor električen udarec.

V neverjetnem naporu je napel svoje mišice ... a glej, začutil je, da so mu zvezali noge ... zvezali tudi roke! ... Zaprl je oči in izza stisnjenih trepalnic mu je privrela solza, se je posušila na njegovem razbežanem licu ...

Pes pa je tulil med tem in grizel, kar mu je prišlo pod zobe, na desno in levo ...

Ko je bil vitez ukročen, je naštel Nansel okrog sebe dva mrtva in pet ranjenec.

Pardajan je bil ubil enega izmed mrtvih s tem, da ga je udaril s pestjo po sencu.

Pipa je pregriznil drugemu grlo.

»Na pot!« je velel kapitan.

Prijeli so Pardajana, povezane ga od nog do glave ... in dolgo, turbo lajanje psa je spremljalo gospodaria, ko so ga nesli po stopnicah.

Na cesti je vitez odprl oči: in zagledal tri kočije.

Ena je stala tik pred vrati gostilne: bila je namenjena njemu.

Drugi dve sta čakali pred na-

sprotno hišo; prva je bila prazna, v drugi pa je spoznal Pardajan Henrika de Monmoransi, maršala Danvilskega!

Več ni imel časa videti, zakaj vrgli so ga v zanj pripravljeno kočijo in zaprli vrata za njim; bil je v ječi na kolesih, ki je odstopala takoj.

Pardajan je blaznel od jeze in obupa.

Toda vkljub svojemu brezupju je ohranil dovolj hladnokrvnosti, da je sledil v svoji domišljiji ovinkom voza, v katerem so ga peljali. Ker je poznal izborni svoj Pariz, ni trajalo dolgo, pa je vedel, pri čem da je ...

Mrzel znoj ga je oblihl ...

Lasle so se mu naježili ...

In zamrmral je s tesnobo in trepetom:

»Peljejo me v Bastiljo!«

Bastilja ni bila tiste čase več navadna ječa; bila je grob, iz katerega je vstal le malokdo na beli dan.

Okrog njene ogromne mase je plaval celo ozračje groze.

Pardajan je videl, da je izgubljen.

Izgubljen v trenutku, ko se mu je nasmehnila sreča!

V trenutku, ko ga je ljubljena deklica poklicala na pomoč, priznala mu je s tem, da ga ljubi!

Ko je obstal voz na dvorišču, onostran dvignjenega mostu in bastiljskih vrat, in so postavili Pardajana na tla ter mu razvezali noge, se je zagledal obkoljenega od volakov.

gre tu za javno konstitucijo z nikarkršne sile. Če okrajno glavarstvo, ki mora biti popolnoma nepristransko v tem oziru, ne bo storilo tako, kakor predpisuje zakon, se naj pa stranka pritoži proti nekorektnemu postopanju brezovzdržno na namestnika, oziroma ministrstvo s prošnjo, da se volitve razveljavijo. To pritožbo se pa ne sme pustiti ležati pri višji inštanči do drugih volitev, ki bi se imele vršiti šele čez dve ali več let. V vsakem oziru smo stranki na razpolago, kar se tiče volitev v okrajno bolniško blagajno in se naj stranka obrne z dopisom na cenjeni list »Dan«, v katerem se bode zopet točno odgovorilo in dalo točnih podatkov. Poudarjam pa še enkrat, če ima Slovenska stranka večino prijavljenih članov pri okrajni bolniški blagajni v Celju, mora na vsak način to blagajno dobiti v roko, pa če se tudi vsi elementi ala Oechs postavijo na glavo.

Toliko v pojasnilo k tem važnim volitvam.

Stajersko.

Slovenski klerikalci v stiskah. Kot smo že opetovano poročali, je nameravala vlada sklicati kol po božiču deželni zbor, ki v kratkemu zasedanju, da reši proračun. Provizorji. Obrnila se je do slov. klerikalnih poslancev — za dovoljenje. Že pred dobrim tednom dni smo javili, da pogajanja ne kažejo začasnega uspeha. Januar se bliža koncu in dežel. zbor — ni... Vzroki so iskati tokrat — pri nemških klerikalcih. Ti so skozi usta svojega vodje, posl. Hagenhofera sedaj izjavili, da kratkoma ne trpe, da bi njih slovenski kolegi v deželnem zboru nastopali kot gosposdarji. Če bi se to še nadalje zgodilo, bi oni, nemški klerikalci, pričeli z obstrukcijo. Pa tudi socialni demokratje, ki od razpusta deželnega zbora pričakujejo nov mandatni prirastek — škrlito pač na Maribor — groze z obstrukcijo... Črno-rudeča tinta bo kmalu vijoličasta. To vedo tudi slovenski klerikalci in za to sedaj cincajo neodločno sem in tja. Nepriljetno jim je vse skupaj. Če bi se bil po jesenskem zasedanju dežel. zbor razpuštil, bi bili šli v nove volitve z velikim navdušenjem, češ: to in to smo pridobili. Če pa bo dežel. zbor sedaj razpuščen — kar kaže ni tako izključeno — pa bodo morali vendar, kljub »jesenski zmagi«, priznati: radi nas se je to zgodilo... Og. klerikalci tudi za enkrat dosledno močje o svojih najnovejših zahtevah, da jim gre za izpolnitev ostalih, lani januarja stavljenih zahtev. Kdor to misli, je seveda v zmoti. Danes zahtevajo slovenski klerikalni poslanci **strankarsko koncesijo**. Oseba, ki se nam zdi dovolj verodostojna, nam je pravila, da hočejo naši gg. klerikalci — slovensko občlasko hranilnico, seveda na znani njihovi katoliški podlagi. Udeležitev tega bi seveda zanje pomenila pridobitev važne in močne strankarske pozicije. Dr. Korošec in tovariši pač delajo z vsemi močmi na to, da se iznebe kranjske denarne nevarnosti. In v dosego tega bi jim bil tak zavod seveda v roko dobrodošel. Saj bi bil milijonski vir. Kakor pa vse kaže, so bili za enkrat malo nerodni, ter jo korenito pomolili, kajti štrena je na moč zmešana in neprijetna.

Maribor. (Združbarji.) Slovenskim mariborskim klerikalcem očitno ni dovolj, da so razdrli slovoznost Slovencev in D. C. M. Ruvari morajo neprestano in povsodi. Sedaj jim očitno že ni več prav krasen napredek naših podružnic in organizacij. Iščajo razdiranje in agitatorje, zlasti med nižjimi sloji naših članov. Pri tem se niti niso tako nerodni in skušajo svoje ljudi zbrati s tem, da jim pridigajo, kako potrebna je narodna enotnost proti nasprotnikom — pod katoliškim praporom in sv. Krizem! Dolež smo imeli vsaj na zunaj navidezen mir. Kot pa vse kaže, hočejo pričeti slovenski klerikalni združbarji kaliti tudi ta navidezni, zunanji mir in loviti kaline ter po kalnem ribariti. Ni jim dovolj z velikim zločinom, hočejo še malih!

St. Ilj padel? Po vesteh, ki jih pa do danes še ne moremo natančneje konstatirati, je pri zadnjih občinskih volitvah bajne prešel St. Ilj docela v nemške roke. Kaj je na vsem resnice, se bo že pokazalo.

Nemške deiravdacije se rapidno množijo. Sedaj so razkrili večjo deiravdacijo v deželnem gospodarstvu. Graški telovadni učitelj Waida, ki je bil v deželni službi, je poveril 7000 K deželnemu denarju. Svar, ki je zanj znal ves nemški Gradec, so hoteli potlačiti, samo, da se izognejo novemu nacionalnemu škandalu. Ker pa Waida ni trobil v vsenemški rog, se je znošil nad njim šufenblatt in priobčil celo stvar na dolgo in široko, ter s tem prisilil državno pravdnitvo, da je aretiralo Waida. Waida je imel že več drugih afer, ki so jih pa pobili. Bil je strasten igralec. Ima ženo in šestero otrok.

Uralec. (Nesreča.) Dne 20. t. m. je hotel 25letni prozni delavec Jože Grill skočiti na državnem kolodvoru raz neki vagon, ki je bil že v teku. Pri tem se mu je izpodrsnilo in padel je pod voz. Dvoje koles je šlo čezenj in ga prerežalo od desne rame do leve noge. Umril je par minut za tem.

Maribor. (Nesreča.) Stolni in mestni vikar g. Simonič je na nekem izprehodu na Kalvarijo tako nesrečno padel, da si je zlomil desno gornjo laket.

Fala na Dravi. (Poboj.) Te dni sta se sprla delavca posestnika Namestnika Lužanc in Hude. Hude je Lužancu očital, da je ukradel — mačko. Zato ga je Lužanc vsekaj, ko sta bila na polju, z palico. Proti večeru se je Hude na to privlekel po vseh štirih na fasko orožniško postajo, koder so ga za prvo silo obvezali, na to pa poslali v mariborsko bolnico. Lužanca, ki svoj zločin priznava, so oddali sodišču.

Slovensko gledališče v Mariboru. S prihodnjo Govekarjevo narodno igrjo »Legionarji«, ki se vzpiri v nedeljo dne 25. prosinca 1914 ob pol 8. uri zvečer, bode naše gledališče pokazalo slavnemu občinstvu, s kako spretnostjo že znajo nastopiti naši postrtovalni igralci bodisi v igranju, bodisi v petju. Tokrat se bo torej občinstvu izpolnila splošna želja po narodni igri, v kateri se bo izvajalo mnogo pevskih točk. Nastopajo v igri meščanje, meščanke, otroci, akademski legionarji, francoski vojaki. Dejanje se vrši koncem XVIII. stoletja v Celju in na Beneškem na francosko — avstrijskem bojišču. Pri petju in med odmorom sodeluje orkester »Glasbenega društva«. Kakor slišimo, je v narodni krogih veliko navdušenje za to igro s petjem in godbo, ker pričakujejo mnogo užitka, kajti naši igralci žrtvujejo vse, da bi igra čim bolje izpadla. Cenjeno občinstvo naj torej v obilem številu posesti to predstavo. Po predstavi je ples v veliki dvorani. Predprodaja vstopnic pri g. Weixlu. Glavni trg šte. 22.

Dnevni pregled.

Egejski otoki nova nevarnost. Ko so bila že vsa balkanska vprašanja urejena, je bilo treba rešiti le še nekaj vprašanj, ki so bila posledica balkanskih dogodkov. To so vprašanja južnih albanskih meja in Egejskih otokov. Poslaniška konferenca v Londonu je bila nazirana, da se pri obeh vprašanjih gre za Grško in zato je napravila med obema junktim. Ta način rešitve obeh vprašanj je bil pravilen, ker je jasno, da koncesije v enem vprašanju zahtevajo protikoncesij v drugem. S takšno rešitvijo so bile zadovoljne vse velesile. Ko je bilo pa treba preiti na stvarno reševanje vprašanj, je trozveza naenkrat spremenila svoje stališče, in to najbrže na pritisk Italije, ki je glede Egejskih otokov interesirana. Na vse angleške pozive je trozveza odgovorila z zahtevu, da se vprašanja Epira in otokov razpravljajo vsako posebej. Ker pa Anglija ni hotela nasilne razrešitve, je predložila kompromisni predlog, na katerega je minule dni trozveza pristala. Merodajni listi v Londonu, Parizu in Petrogradu so takoj pokazali svojo nezadovoljnost s tem odgovorom. Ta nezadovoljnost prehaja sedaj tudi na odločujoče faktorje. Trozveza je popolnoma pristala na predloga Edwarda Greya, toda pod takimi pogoji, ki se medsebojno izključujejo. Trozveza je zahtevala, da mora Grška zapustiti Albanijo in garantirati za mir v Albaniji. Jasno je, da se obeh zahtev ne da izpolniti. Če se Grška umakne iz Albanije, tedaj nastanejo tam nemiri, torej en pogoj je neizpolnjen, če pa hoče Grška garantirati v Albaniji za mir, pa mora ondi ostati. Na takšne pogoje torej navezuje trozveza rešitev vprašanja Egejskih otokov in ruski listi imenujejo to modrost: »diplomatčne humoreske«. Toda tudi brez čudnih pogojev bi bila rešitev tega vprašanja težka, ker dela ovirajo Italija, ki misli, da ima pravico do v tripolitanski vojni zasadenih otokov. Ta igra je pa začela Angleški predsedati in nastopila je z vso svojo državno avtoriteto. Dosedaj se je Anglija v takšnih slučajih držala bolj v ozadju in le iniciativno prepuščala drugim. To pot bo pa Anglija pritiskala in prepričala svojeglavnost trozveze, ki ji je za časa zadnjih kriz greben zelo močno zrasel. Velesile torej niso dosedaj pokazale skoro nikakega veselja rešiti vprašanje Egejskih otokov. In skoro se zdi, da je rešitelja pričakovala od drugod. In ta se morda kmalu najde. Turčija, Turčija, navajena na uspehe, ki je nič ne stanejo — to se je zgodilo z Lozengradom in Drinopoljem — se čisto resno pripravlja, da zasede Egejske otoke in tako reši egejsko vprašanje. Prihod Enver beja na mesto vojnega

ministra pomenja ojačenje vojnne stranke. Okolo Smirne v Mali Aziji je pripravljenih več anatolskih divizij, ki imajo namen zasesti Kios in Mitilene. »Petit Parisien« poroča iz Carigrada, da so letniki 1880 do 1892 obveščeni, da naj bodo pripravljeni na mobilizacijo. Vojna ladja Mesudje je pripravljena odpluti proti imenovanim otokoma. Pa ne le v Mali Aziji se pripravlja Turčija, temveč zaeno z Bolgarijo oborožuje Turčija tudi okoli Gimildžine in Dedeagača. V vse garnizije so odposlane nove čete. Nevarnost je vedno resnejša in Grška se tega zaveda ter se tudi pripravlja. Venizelos, ki se je sedaj mudil v Londonu je pozvan telegrafčno, da se vrne v Atene. Eno upanje je: da velesile izposlušajo za Turčijo od Orške kakšne ugodnosti.

Razmerje med Avstrijo in Nemčijo. Komaj so angleški in nemški listi izčrpali noveletne teme o političnem pregledu prošlega leta, ki ni bilo ugodno za angleško-nemške odnose, se je zopet pojavil incident, ki je potisnil v prvo vrsto vprašanje razmerja med obema državama. Razlog tega je bil kratki govor nekoga drugovrstnega angleškega ministra pred svojimi volilci v Bradfordu. Po mislih ministra Boockmistera ne bo delo približevanja med Anglijo in Nemčijo napredovalo tako dolgo, dokler bodo akcije vodili oficijelni politikarji in profesionalni diplomati. Angleški minister pravi, da je zblizanje uspešno le tedaj, če pritise na Nemčijo javno mnenje in to potom odpora, ki bo zahteval manj oboroževanja. Švabsko časopisje je zaradi tega obsodilo ministra, da pozivlja nemško ljudstvo na revolucijo. Zlobnost teh podžigovalcev vlade na take »nevarnosti« ni samo v tem, da dobro vedo za tendenco ministrovih besed, temveč v tem, ker vedo vsi nemški društveni krogi, kakšno stališče zavzema Anglija proti nemškemu oboroževanju na kopnem in na morju že toliko let. Seveda je to mogoče le v državi, kjer je bil Reutter odlikovan.

Za prazen nič. Deset mesecev so bile naše čete pripravljene, pol milijarde je bilo razmetane in to vse zaradi življenskih interesov monarhije, življenskih interesov, ki so bili posebljeni v — Albaniji. In kako je danes z avstrijskimi interesi v Albaniji? Privatna poročila iz Skadra, Drača in Valone poročajo o številnih uspehih italijanske agitacije, naperjene proti Avstriji. V Valoni je večina prebivalstva naklonjena Italiji in podlega italijanskemu vplivu. Sam Izmail Kemal, ki je znal prete tako izborni simulirati svoja čuvstva za Berchtolda, je sedaj za Italijane. V Draču so italijanski agenti pridobili za sebe prebivalstvo s tem, da so mu obljubili, da ga bodo branili proti Avstriji. Najzanimivejše je pa, kako so začeli Italijani delovati v Severni Albaniji. Ko so namreč zvedeli, da skuša Avstrija priti do vpliva s tem, da je povišala plačo ododnim duhovnikom, so začeli italijanski agenti s protiklerikalno agitacijo. Potrkali so na junaški čut albanskega naroda, ki mu pripovedujejo, da še ni bil nikdar podvržen in mu pravijo, da ga hočejo duhovniki podvreči, da bi vladali nad njim, kakor nad sužnji. Priopovedujejo tudi, da avstroogrski protektorat ni nič več veljaven, ker je bil sklenjen s Turčijo, Turčija je pa sedaj priznala neodvisnost Albanije. In to vpliva tudi na albanske katolike tako, da začnejo obračati hrbet avstrijskim patrom.

Besede, prazne besede! »Slovenec« omenja, da je nemški šulferajn ustanovil v Dragi na Kočevskem nemško šolo, četudi je bilo za nemške otroke dobro preskrbljeno v skupni šoli za slovenske in nemške otroke, kjer so bili nemški otroci od slovenskih popolnoma ločeni. Ampak učitelj na tej skupni šoli je Slovenec po narodnosti in zato je ustanovil šulferajn nemško šolo. — »Slovenec« potem po pravici žigosa šolske razmere na Koroškem, kjer slovenske otroke poučujejo nemški učitelji, ki niti — slovenskih grk ne poznajo in pravi končno, da človeka kar mraz strese, če premišljuje to v obraz žgočo krivico in dvojno mero, s katero merijo avstrijski Nemci sebe in nas. No, klerikalnih poslancev gotovo ne stresa — mraz, ker oni najbrže na take reči nikdar ne mislijo, drugače bi se razmere kaj spremenile.

»Slovenec« že žuga. Včerajšnji »Slovenec« brani dr. Susteršiča, ki se v državnem zboru nekako čudno obnaša in pravi: »K sreči se v kratkem snide naš deželni zbor in tam bodo imeli naši liberalci zopet priliko, učiti se parlamentarnih manir.« To pomeni, da bo deželni glavar izključil za več se vsakega naprednega poslance, ki si bo upal protestirati proti sirovim žalitvam od strani klerikalnih poslancev. Vse psovke bodo morali napredni poslanci pogoltniti,

tudi ako bi dr. Lampe ponovil, da se s krivo prisego napravi sprejemni izpit za vstop v narodno-napredno stranko — tudi v tem slučaju bodo morali napredni poslanci molčati, sicer jih nauči dr. Susteršič »parlamentarnih manir«, t. j. izključi jih od toliko in toliko sej. Lepe reči se nam obetajo od novega zasedanja deželnega zbora.

Pavšlar ca. deželni odbor. Ob ravnanju o tožbi Pavšlar ca. deželni odbor je zaključena, in sodišče, ki je odklonilo vse dokazilne predloge, izda pisмено razsodbo.

Telovadno društvo »Sokol« na Bledu ima v nedeljo dne 25. t. m. ob 6. uri zvečer v prostorih hotela »Jekler« VI. redni občni zbor z običajnim dnevnim redom. Ker je dnevni red zelo važen, prosim društvo, da se člani in prijatelji »Sokola« polnoštevilno udeležijo. — Odbor.

Iz Postojne se nam piše: Tudi pri nas imamo zimo, a ne tako hudo kot se jo slika. Za nas Notranjce je to navadni pojav. Promet z avtovožnjo Postojna-Razdrto je čisto ustavljen že cel teden in to vsled zametov. Ker se je avto v Postojni ustavil, stoji tudi vsa pošta; tako n. pr. je pretečeni teden šla pošta samo enkrat, to v sredo, potem pa do pondeljka nič. Celih pet dni so nabirali na Postojnski pošti pisma. Kljub temu, da ni bila cesta noben dan zaprta, saj so ljudje po svojih opravkih hodili in se vozili s sanmi sem in nazaj — je pošta stala. — Če treba z dokazi na razpolago, ker še vandrovcev je kar mrgolelo in celo slabo oblečenih. Vprašamo c. kr. pošto ravnateljstvo v Trstu: 1. Zakaj ni šla pošta redno naprej, kot dosedaj v zimskem času? 2. Zakaj hodit od pondeljka samo enkrat na dan? Povemo slav. c. kr. pošto ravnateljstvu v Trstu: 1. Dokaz, da služi avto samo luksuzvožnji na lepem vremenu. 2. Drugič spregovorimo zopet v tem letu 1914 o zvezi pošt nih vlakov, ki dohajajo v Postojno po 6. uri jutraj. — Opa-zovalec.

Postojnski salonski orkester priredi v nedeljo, dne 25. januarja 1914 v veliki dvorani »Narodnega hotela« v Postojni dobrodelni koncert, čegar čisti dobiček je namenjen v prid zao-stalim družinam po ponesrečenih rudarjih v Vremskem Britofu. Vzpored: 1. Rih. Wagner: Odlomki iz opere »Tannhäuser«. 2. L. Kubišta: »Ruska fantazija«, venec ruskih pesmi. 3. a) Jos. Pavčič: »Kaj, ve misli?« b) Fr. Gerbič: »Po zimi«, mešana zbor. 4. F. Mendelssohn: »Svathena koračnica«, iz overture »Sen poletne noči«. 5. Miroslav Vilhar: »Filozof«, šalo-igra v enem dejanju. Po vzporedu prosta zabava in ples. Pri plesu svira domača godba na lok. Začetek točno ob 8. uri zvečer. Vstopnina: Sedež I. vrste 1 K 50 vin., II. vrste 1 K, III. vrste 80 vin., stojišče in galerija 40 vin. — Z ozirom na blag namen se preplačila hvaležno sprejemajo. — K obilni udeležbi uljudno vabilo prireditelji.

Podgora. V nedeljo 18. t. m. se je vršil tu IV. redni občni zbor »Sokola«. Udeležba je bila z ozirom na prejšnje občne zbere častna, iz česar sklepamo, da je število onih, ki vedo kolike važnosti je Sokol za našo obmejno, narodno ogroženo vas, vedno večje. Posebno živahna je bila to pot volitev odbora, katerega se je konstituiralo tako-le: Alojz Slamič, starosta; Milan Klančič, podstarosta; Anton Faganelli, načelnik; M. Perko, tajnik; odborniki: Jožef Susič, Evgen Juretič, Jožef Klavčič, St. Nemec, I. Svečerič, Albert Okroglič, Marij Simoneti, Aleks. Princič, Brešan; namestniki teh: St. Bregant, Anton Dean, Batistič Anton; pregledovalca računov Anton Klančič, župan, in Stefan Klavčič. Nato je nabral za Sokola brat Jožef Susič 28 K 58 h. Upamo, da bo ta odbor spretno vodil svoje Sokole-graničarje v boju, tu na periferiji naše domovine.

»Narodna Čitalnica« v Novem mestu si je izvolila na sobotnem občnem zboru sledeči odbor: Predsednik: Ivan Škerli, c. kr. sodni nadsvetnik v p.; podpredsednik: dr. Štefan Kraut, c. kr. sodni svetnik; tajnik: Anton Lovše, c. kr. profesor; blagajnik: Davorin Škrabl, blagajnik Mestne hranilnice; knjižničar: Ivan Bukovec, tajnik in blagajnik okr. bol. blagajne; odborniki: dr. Ernest Kobe, c. kr. avskultant; Josip Kobe, trgovec; Ljudevit Medvešek, notarski uradnik. Namestnika: Josip Windischer ml., posestnik; Ljudevit Kalčič, boln. oskrbnik. Preglednika: Mihael Mole, c. kr. evid. nadoficijal v p.; dr. Milan Šerko, c. kr. profesor.

Pevsko in bralno društvo »Triglav« v Radovljici ima svoj redni občni zbor v soboto 24. t. m. ob 7. zvečer v društveni sobi z običajnim dnevnim redom. — Odbor.

Telovadno društvo »Sokol« v St. Andrežu uprizarji v nedeljo 1. februarja t. l. čarobno šaloigro v treh

dejanjih »Lumpacij Vagabund« ali »Zanimna trojica«. Po igri ples do polnoči. Pri igri in plesu sodeluje godba pešpolka št. 47. — Duhovit humor in lepa scenerija šaloigre obetajo najlepšega uspeha. Kdor se hoče torej iz dna srca nasmejati, naj ne manjka tega dne v St. Andrežu!

Iz Sv. Lucije ob Soči. Opozarjamo denuncijante, ki hodijo k g. načelniku tožiti svoje tovariše, naj prenehajo s tem judeževim delovanjem. Gospodu načelniku svetujemo: Če ste mož, pokažite takim ljudem vrata. Ako ne bo mir, pridejo tudi vaši grehi v javnost, in ti niso ravno majhni.

Komen. O danes končanih občinskih volitvah občine Komen sporočim Vam izid. Od obeh strani je bila velika udeležba (narodno-napredne in klerikalne stranke). Zmaga je v tretjem in drugem razredu na strani klerikalne stranke, in v prvem razredu na strani narodno-napredne stranke. O lopovstvu in nezakonitih mahinacijah volilne komisije poročamo v kratkem času. Kar nam je mogoče za danes, bodi rečeno je to, da je vsakemu državljanu uganka to, kako je mogoče, da se takšna nasilstva in nezakonitosti ob prisotnosti vladnega komisarja sploh goditi morejo. Nočemo žaliti gosp. komisarja, ali dovoljeno nam bodi vprašanje, čemu komisar nima besede v krogu takšnih lopovov?! Čemu zakon, katerega vsaka morala propalca zlorablja more, čemu — vprašamo, čemu! Ali so res že časi kranjskih čudežev objeli Kras? To je vprašanje vseh pošteno mislečih.

Nesreča pri delu. Ko je pretekli ponedeljek podiral 12letni posestnikov sin France Grašič v nekem gozdu pri Naklem s svojim očetom in bratom hraste, ga je nek hrast izpodnesel in mu zlomil levo nogo.

Na poti domov zmrznul. 46letnega kajzarja Janeza Gregorčiča iz Hrastnega pri Sent Rupertu so našli dne 16. t. m. v nekem gozdu zmrzlega. Truplo je ležalo kakih tisoč korakov od bajte. Gregorčič se je ravno prejšnji dan povrnil od dela iz Ogrskega, kjer je bil uslužben pri gradbi neke železnice. Vsled snežnega meteža pa je ostal v gozdu, kjer je zmrznul. Gregorčič zapušta ženo in troje nepre-skrbljenih otrok.

V plamenih zgorela. Dne 18. t. m. je izbruhnil pri 74letni Mariji Martinčič iz Okraga pri Sent Rupertu ogenj, ki so ga domačini pogasili. Starko samo pa so našli sežgano. Zgorela je v plamenih.

Ustrelil se vpricho svoje žene. Pretekli četrtek zvečer se je ustrelil 30letni mizarški pomočnik Cene Weiss iz Mladih Bukov, ki je bil uslužben pri tamošnji firmi Ettrich. Weiss je izvršil samomor v svojem stanovanju, in sicer tako, da je moral biti njegova žena priča celega groznega prizora. Ker je bil Weiss brez otrok, je bil sam v sobi s svojo ženo in si je pripravil pred njo smrtno orožje. Žena mu je seveda branila, toda Weiss se ni brigal za njene besede. Ko je hotela klicati na pomoč, je Weiss zagrozil, da jo ustrelji. Nato je zaklenil vrata sobe in si je vpricho svoje, grozno prestrašene žene pognal kroglo v glavo. Zakaj je izvršil samomor, še ni znano.

Imovina umorjene Elize Turescanyjeve. Predčerašnjim se je izvršila inventura umorjene Elize Turescanyjeve v Budimpešti. Prijatelj in ljubimec umorjene je sklenil, da obdrži pohištvo, dragocenosti in obleko po ranjki, njeni materi pa dá hranilnične knjižice, glaseče se na 50.000 kron in ves denar v gotovini, namreč 150.000 kron.

Akademična slikarica — samomorilka. 30letna akademična slikarica Tea Mayerjeva iz Dunaja, ki je živila pri svojih sorodnikih v Grundnu, je hotela te dni izvršiti umor. Zažgala si je obleko in je vsled tega zadobila tako težke opekline, da je kmalu nato umrla. Vzrok samomora je živčna bolezen.

Samomor sprevednika. Te dni se je obesil v Libercu na Češkem železniški sprevednik Ivan Emmler. Vzrok samomora je doslej še neznan.

Polom gledališča. Gledališče Sarassan v Draždanah je te dni prenehalo z izplačevanjem denarja gledališkemu osebju. Statisti in koristi že dva tedna niso dobili svoje gaže. Obiskovalci gledališča so zastojni zahtevali, da se jim vrne vstopnina. Prišlo je do velikega škandala.

Obsojen svinjar. Pred budimpeškim sodiščem je bil dne 20. januarja obsojen 63letni krojaški molster Filip Federhut zaradi zapeljavanja mladoletnih deklic na tri leta težke ječe.

Grozna rodbinska drama. V rodbini večkratnega milijonarja Pupiševa iz Moskve se je pripetila dne 20. t. m. grozna drama. Pupišev je vsled svoje skoposti pognal v smrt

štiri svoje sorodnike kar zapovestjo. Njegov najstarejši sin, ki je bil sodnik v Moskvi, je izvršil približno pred šestimi leti samomor, njemu je sledila najstarejša hči, ker ji je oče odtegnil vsa substancijsna sredstva in ki ji je rekel, naj se živi od svojega telesa in naj postane prostitutka. Te dni je Pupiševe najmlajši sin sklenil izvršiti samomor, ker mu je oče odtegnil vsa eksistenčna sredstva, ker se je poročil z revno deklico. Mlada gospa se je nato zastrupila.

Ljubljana.

— Deželni zbor kranjski se snide v četrtek dne 5. februarja in bo zboroval dobre tri tedne. Po izjavah ministrskega predsednika gr. Stürgkha v večerajšnji seji klubovnih načelnikov je smatrati omenjeni termin vendar enkrat kot gotov. Tudi drugi deželni zbori se snidejo približno ob istem času.

— Narodni škandal. Imamo toliko skandalov, da se jih niti ne zavedamo, oz. jih ne čutimo. Vprašanje slovenskega gledališča leži pred nami, kot živa slika naših javnih razmer. Deželni gledališče je deželno poslopje — toda slov. Talija nima v njem prostora. Oditi je morala. Zakaj? No zato, da je g. Susteršič pokazal svojo veliko oblast. Tako živorajski sedaj slov. Talija za silo pod klerikalno cenzuro. Životari za sedaj in nihče ne ve, kaj bo. Deželni odbor želi da bi vse propadlo, da bi se Ljubljanci ne pohujševali — za parado pa bi naj hodila zagrebška opera, da pri nji klerikalni deželni odborniki za sedajo svoje lože in s tem svetu pokazajo, kako znajo oni ceniti umetnost. Slovenske drame, opere, igralcev, pevcev itd. po njih mnenju ni treba. »Drami. društvo« je sklenilo, da pojde še enkrat prositi deželni odbor. Koliko poniževanja je treba, da bi se deželni odbor prepričal o tem, kar je njegova dolžnost. Trdimo lahko že vnaprej, da ne bo uspehal Klerikalca namreč ni sram — zato živimo v sramotnih razmerah, ki so drugod nemogoče. Doklej še?...

— Z Viča. Kakor drugje, tako tudi tukaj se pokaže vedno klerikalna dobrsrdnost in izobrazba. Pretečni teden se ravno okoli šeste ure vračam domov in slišim že od daleč neko vpitje. Ko pa pridem bližje vidim ravno kako so revnega popotnika, ki je prenočišče iskal iz znanne klerikalne hiše z različnimi psovkami izgnali. Pozneje pa pridem z njim v pogovor, ter mi pripoveduje, da je že v različnih klerikalnih hišah prosil pomoči, toda je moral povsod odkuriti, od koder je prišel. Reče, če bi bil brez vsega sredstva na cesti. Rekel mi je tudi, da je bil v župnišču, toda ga iz župnišča ga pošljejo k Novaku. Žalibog, da revež ni vedel, kje je pri Novaku, ako bi pa šel tja, dobil bi gotovo prenočišče in še kaj drugega. G. Novak ni pristaša S. L. S., on je vrl občan in naprednjak, ter pomaga revežem vedno. Tukaj so zopet pošteni klerikalci pokazali, kako je treba skrbeti za revne popotnike. — Napredni Vičan.

— Repriža »Zemlje«. Na mnogostransko zahtevo, ki ni bila ravno tako zelo tehtna, po obisku sodeč, se je vršila sinoči ponovitev Schönherjeve »komedije«, kakor jo imenuje avtor sam. Pravzaprav človek čudno in neverjetno pogleda, ko vidi to nesrečno »zahtevo«, od kateri bi se dalo naposled skoro šesteti ljudi. — Borštnik je bil v svoji ulogi dober in pazil, da je ustvaril mogoč tip, kakršen je Kremen. Njegov vreden sin Janez je bil Milan Skrbinek. Izmed ostalih je vredno omeniti g. Bukščekovo, ki se je v razmerah potrudila, da pripomore k igri, pravtako kakor Danilo v vlogi konjskega hlapca. Seveda, publika se še vedno hvale s svojo neokusnostjo ob scenah, kakršen je bil moment pri pogrebu »hlapčeta«. Pa kaj bi naštevati! Saj ljubljanska elita ne sliši predsmrtne pesmi nagrnjenega miza in rodoljubna napitnika. Čemu truda z anketami in posvetovalni. Kako mislijo »narodni mecenik«, kažejo dovolj njih obiski v gledališču. Sablonska komedija in parafraza osebnih hvale je in ostane deviza vseh; tudi v molčanju pritoževanji onih, ki si »prizadevajo!« Ko razpali solnce na spomlad obljubljenega, si lahko kupimo s prebitkom cel vrtjak!

— Vojaškotaksnim obvezancem. Nekateri vojaškotaksnim obvezanci se zglašujejo potom dopisnic ali pa pisem. Le-ti se opozarjajo, da je vsaka zglasitev, če se ne izvrši na predpisanih tiskovinah, neveljavna. Istotako se ti obvezanci opozarjajo, da hiti čas za zglaševanje (mesec januar) h koncu, in pa, da se ne zglašuje več v Mestnem domu, marveč v Galetovi hiši, na magistratu. — Javna dražba ješ. Mestna občina ljubljanska ima na svojem svetu ok konjačevi posestni meji nekaj prav lepih in debelih ješ, ki pa

napravljajo s svojo senco ondi ležim njivam škodo. Vsled tega je mestni magistrat sklenil, da se izogne raznim pritožbam ondotnih posestnikov, — nekaj teli ješ potom javne dražbe prodati. Ista se vrši prihodnjo nedeljo t. j. 25. t. m. ob dveh popoldne na licu mesta, k koji se kupci vabijo. Sestanek kupcev je na Cesti na loko, pred konjačem.

— V. občni zbor telovadnega društva »Sokol Vič« se vrši v nedeljo, dne 25. prosinca 1914 ob polu 10. uri popoldne v restavraciji g. Balija (pri Bobenčku) na Glincah. Spored: 1. Otvoritev občnega zbora. 2. Poročilo tajnika in načelnika. 3. Poročilo blagajnika in blagajnika stavb. sklada. 4. Volitev novega odbora. 5. Raznoterosti. K polnoštevilni udeležbi vladno vabi odbor.

— Slovensko planinsko društvo ravnokar razpošilja vabila za svoj VII. Planinski ples, ki ga priredi v nedeljo dne 1. februarja v vseh prostorih Narodnega doma v Ljubljani. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina za člane 1 K, za nečlane 2 K. Ker naj bo ta ples prava planinska veselica, prosijo se, da pridejo kakor gospodje, tako dame čim najštevilneje v planinskih ali narodnih nošah; sicer naj bode toleta promenadna. Zanimanje za VII. Planinski ples je že sedaj veliko. Nudila se bo vsestransko neprisljena zabava v krogu veselih planincev. Ker bodo na razpolago vsi prostori »Narodnega doma«, se tudi ob velikem navalu ni treba bati kake gneče. Narodnemu občinstvu priporočamo kar najštevilnejšo udeležbo, da se podpira slovensko planinstvo.

— Kranjski avtomobilni klub. Včeraj zvečer je priredil Kranjski avtomobilni klub v srebrni dvorani grandhotela Union souper, katerega so se udeležili večinoma vsi člani kluba s svojimi rodbinami. Predsednik dr. Karl Born in oba podpredsednika Leopold baron Liechtenberg in veleindustrijec Vinko Majdič so s svojimi soprogi nam pozdravljali in sprejemali došle goste. Prireditve so počastili med drugimi: ekscelencna deželni predsednik baron Schwarz s soprogo, župan mesta Ljubljane dr. Ivan Tavčar s soprogo, dvorni svetnik Rudolf grof Chorinsky, graščak vitez Gutmansthal-Benvenuti, deželne vlade svetnik Oustav Karl Kulavics, dr. Demeter Vitez Bleiweis, Trsteniški, baron Bailloir i. dr. Deželni glavar dr. Susteršič je bil vsled parlamentarnega zasedanja zadržan. Predsednik c. kr. avtomobilnega kluba ekscelencna mejni grof Pallavicini je odposlal brzolavni pozdrav. Med supejem, katerega je vodstvo hotela Union izborno pripravilo in serviralo, je koncertirala vojaška godba 27. pešpolka, ter se je pozneje razvil animiran ples, ki je trajal do ranega jutra.

— Veselični odbor za prireditve velikega plesa narodnega delavstva ima v petek dne 23. t. m. ob 8. uri zvečer v posvetovalnici N. S. Z. v Narodnem domu skupno sejo. Prosimo dame in gospe, da se seje zanesljivo udeležijo.

— Deželno učiteljsko društvo v Ljubljani priredi v soboto, dne 24. t. m. prvi poučno-zabavni večer v Narodnem domu ob 8. uri zvečer. Predaval bode tovariš Jožef Ambrožič o temi: Solske zamude. Tovariši in tovarišice iz Ljubljane in okolice se vabijo. Odbor.

— Prvo tekmovalno sankanje v Ljubljani. Sankači, ki se nameravajo udeležiti nedeljske tekme, se opozarjajo, da bode sankališče v svrhu treninga v petek in soboto odprto le od 1. do 3. ure popoldne. Tekmovalci se prosijo, da se točno ozirajo na te ure, ker sicer ni mogoče zadostno urediti sankališča. Če prijavljeni sankači naj blagovolijo čimprej vplačati vloge, ker bi se sicer na njih prijave ne moglo ozirati. Cenjene dame se opozarjajo, da se morejo udeležiti tekme, razven pri damski tekmi, tudi pri ostalih točkah vzporoda.

— Z nožem se je porezal po desni roki. 19letni prodajalec v kantini A. Sompl v Metelkovi ulici se je te dni porezal po desni roki z nožem, ki mu je prejel padel na tla in ki ga je nato nerodno prijel za ostrino.

— Med prepričkom ga sunil z nožem v prsa. 40letnega posestnika Marolita Franca iz Obrljeve pri Mostah je neki vulgo »Vodini« iz Tomačevega te dni med prepričkom sunil z nožem v desno stran prs in ga smrtno nevarno poškodoval.

— Betty Nansen slavljena danška umetnica igra glavno vlogo v dramih v štirih dejanjih »Mati«, ki se predvaja danes v kinematografu »Ideal«. Jutri v soboto krasna karakterna slika v šestih dejanjih »Dru-go Mati« v kateri igra glavno vlogo priljubljena igralka Miti Parla. Istotako slika kakor učinkovitost »Otrok iz Pariza«, ki je imela svoj čas tako velikanski uspeh. Kaže nam otrokovo trnjevo pot.

Trst.

Pamet, pamet, g. »črkostavec« E. I. Najnovejšemu »črkostavcu« E. pri »Edinosti« bi nujno svetovali, da naj svojo intrigantarsko žilico nekoliko temperira. Možno dobro ve, da se ima sami prizanesljivosti gotovih ljudi, ki so imeli obzire z njegovo družino, ki pa proti njim pri vsaki priliki intrigira, zahvaliti, da danes javnost sploh še lahko po »Edinosti« nadleguje. Danes se čuti očividno zopet omnipotentnega. Možno je prepričan, da se je svojim gospodarjem, ki ga sicer iz dna srca zaničujejo, s svojim »črkostavstvom« tako prikupil, da že lahko sanja kar o šefredakterstvu — g. Cotič zanj očividno ne eksistira več — in so mu tudi razne nesramnosti zopet dovoljene. — Pred kratkim je bila pred tukajšnjim okrajnim sodiščem obravnava o aferi, ki je lansko leto povzročila toliko prahu. Dr. Rybar sam je izjavil, da noče, da bi se o tem v »Edinosti« še kaj pisalo, da se razburjeni duhovi enkrat pomirijo. G. E. pa očividno žilica ni dala miru. V. M. je dal urednikom »Edinosti« popolno zadoščenje in bi se bili gg. uredniki s tem lahko zadovoljili. Gospoda C. in B. sta se, to moramo reči, tudi v resnici vedla napram tožencu popolnoma lojalno. Samo g. E. je čutil potrebo, da je g. M. s perfidno stiliziranim poročilom o obravnavi takorekoč še insinuiral. — Za druge stvari »Edinosti« nima prostora, za take osebnostne insulte pa je na razpolago. Vsa javnost je že do grla sita, da se »Edinosti«, od kar je E. njen spiritus agens, neprestano izrablja za njegove osebne potrebe, in zahteva, da se v tem pogledu napravi enkrat red. G. E. naj si vzame k srcu nemški rek: »Der Krug geht solang zum Brannen, bis er bricht.« Samo še eno nesramnost in govorilo bodo — koroške priče! Ali nas razumete g. E.? Le vedite, da vas in vaše koroške alure prav dobro poznamo. Vse ima svoje meje, tudi naša — obzirnost. Capito!...

Tržaški industrijalet so se že večkrat pritožili na svojih zborovanih proti krizi, ki jo je povzročila balkanska vojna. Tudi novoizvoljeni predsednik tržaške trgovinske zbornice se je v svojem nagovoru dotaknil tega predmeta. Splošno se mora reči, da je avstrijskim industrijalcem mnogo ležeče na tem, da živi Avstrija s Srbijo v miru. Kaj pomaga za strijsko industrijo, če je pojenjala balkanska vojna, če pa trgovinski odnosi med Avstrijo in Srbijo niso taki, kakršni bi morali biti! S svojim hujškanjem proti Srbiji je Avstrija dosegla to, da se je na Balkanu prav poščno vrezala. Druge države delajo tam dol lep »kšeft«, mi pa moramo skozi prste gledati. Pa kaj to mar našim avstrijskim diplomatom; njihov glavni cilj je ta, da pritiskajo na Srbijo in da kažejo napram njej vse svoje sovraštvo — in če gre pri tem tudi vsa avstrijska industrija rakom žvižgat. Tu se vidi, kako se gospodje boje jugoslovanstva. Toda s takim postopanjem nasproti Srbiji ne bodo zatrlj jugoslovanske gibanja, temveč kvečjemu pospešili. Grof Berchtold nam dela na ta način le uslugo.

Za »Bodečo Nežo«, ki izide kot stalna nedeljska priloga »Dneva«, vlada tudi v Trstu veliko zanimanje. Pa kako tudi ne — Tržačani smo vendar, če je treba, tudi humoristični in humorističnega lista nimamo niti enega. »Pika«, o kateri so nekateri pravili, da je humoristična, ne izhaja več; eni pravijo, da tudi štrajka, zopet drugi pa so mnenja, da sploh ne bo več izhajala. Nič ne bo novega, če naglasimo, da imamo med tržaškimi Slovenci tudi take »narodnjake«, ki kupujejo Cutinov »Hudičev rep«. In vse to baje iz same ljubezni do svojega naroda? »Bodeča Neža« bo imela torej dosti opravila. Bodla bo tako, da se bo vse kadilo. Kdor nosi narodne grehe na sebi, ta naj se čimprej ko mogoče otrese teh gnusnih madežev; drugače ne bo varen pred Nežco. Marsikatega, ki se niti od daleč ne nadeja njenega obiska, bo obiskala. Imela bo v rokah dolgo metlo — od »Narodnega doma« pa do Škednja — in s to metlo bo izvrševala svojo človeško dolžnost. Pometati pa bo imela strašno veliko; še potna bo postala pri svojem težkem delu, zakaj tudi v Trstu je marsikaj puhlega in gnilega.

Pred svojim občnim zborom sklicuje Narodna delavska organizacija za to nedeljo ob 10. dopoldne važen društven shod v društveno dvorano, ulica Sv. Frančiška št. 2. Ker so na dnevnem redu zelo važna in potrebna vprašanja, naj se ga delavci udeležijo v častnem številu. Zaupniki naj storijo svojo dolžnost in naj agitirajo za mnogobrojno udeležbo.

Pevsko društvo »Hajdrih« na Prosoku priredi dne 15. svečana t. l. običajen koncert z bogatim programom. Pri koncertu svira popolni orkester c. kr. pešp. št. 32. — Bliznja bratska društva se orošilo, da jemljejo to v obzir!

Pevsko društvo »Trst« priredi v soboto, dne 24. januarja t. l. ob 8. in pol zvečer alarimarni plesni venček v olepšani društveni dvorani v Narodnem domu. Plesali se bodo vsi moderni plesi med temi tudi vijolični kotiljon valček pod spretnim vodstvom plesovodje g. prof. Umeke. Vstopnina znaša za gospe 1 K, za dame 50 vin., za člane in dijake polovico. Ker bode zabaven večer nudil obilo zabave vabi k obilni udeležbi odbor.

Med dva vagona je prišel. V terek okrog polnočnega je delalo več delavcev na lesnem trgu pod Škednjem. Nekateri so premikali vagone, da naložijo narje deske. Delavec Jožef Sturm, star 33 let, stanujoč v ulici Giuliani 34, je potiskal vagon, da bi ga spravil do kupa desk. Bil je uprt z ramenom ob vagon, ko pridrvi po istih tračnicah drug železniški voz, katerega so potiskali drugi delavci, ne vedoči, da se nahaja Sturm pred njimi. Zaradi žvižganja burje, ni slišal Sturm prihajajočega vagona, zato se tudi ni umaknil. Vagon je butnil z veliko silo ob rame ubogega Sturma in mu ga je zdrobil; revež sta bili zlomljeni tudi dve rebri. Poklican zdravnik mu je nudil prvo pomoč, nato ga je odpeljal s seboj v avtomobilu v bolnišnico.

Ob sklepu v javni hiši. V terek zjutraj ob 3. uri je ena izmed prostitutk sklenila zaključiti svoje nočno delovanje in se je podala v svojo sobico z namenom, da gre počivat. Ker je v sobi precej mrzlo, je užgala samovar, ter ga je položila na tla, da bi ogrel vsaj nekoliko mrzel zrak. Ko pa se je slačila, je prišla preblizu z obledo in ta se je vžgala. Prostitutka je bila naenkrat vsa v plamenu. Začela je vpiti: »Ogenj, na pomoč!« V hiši je nastala velika panika. Gostje so drli iz hiše. Gospodinja in dve njeni devici pa sta skočili kar skozi okno na ulico. Neki Elija T. pa je hitel po stopnicah navzgor, in ko je zagledal žensko v plamenu, je potegnil odejo s postelje in je zavil vanjo gorečo žensko. Pri tem pa je zadobil precej hude opekline. — Bil je poklican zdravnik, ki je dal opečeni prvo pomoč nato pa jo je dal prepejati v bolnišnico. Ženska, ki se imenuje Emilija Jurešič, stara 20 let, je zadobila strašne opekline na spodnjem delu života. — Ta nezgoda se je pripetila v ulici S. Filippo 5.

Zrtev burje. Poročali smo pred par dnevi, da je ponesrečil Leopold Tavčar, zidar, ko je bil zaposlen na odru pri neki zgradbi v Barkovljah. Med delom ga je vrgla burja raz oder in Tavčar je zadobil težke telesne poškodbe. Bil je prepejan v bolnišnico, kjer pa je izdihnil v terek zvečer.

Po Trstu razsaja še vedno precej močna burja, čeprav imamo jasne dneve in nam sije solnce.

Uboga žena in otroci! V ladjedelnici pri Sv. Roku gradijo nov parnik za družbo Lloyd. Med mnogimi drugimi delavci, je delal na novem parniku tudi Ivan Giorgini, star 30 let, pročel. Včeraj zjutraj pa je padel Giorgini s krova v notranje prostore novega parnika, kjer je obležal. Našli so ga še le okrog 11. ure zjutraj v nezavesti. Morda je ležal že par ur tamkaj, ne da bi ga kdo opazil. Prenesi so ga v delavnico, kjer so mu dali prvo pomoč. Poklicani zdravnik, ki ga je preiskal, se je trudil zama, da bi spravil nesrečnega iz nezavesti, ki je imel zlomljeno nogo ter mnogo drugih težkih poškodb. Iz delavnice so prenesli delavca na majhen parnik, ki ga je odpeljal v mesto. Bil je sprejet v bolnišnico, kjer pa je umrl čez par ur. Delavec zapušta ženo in otroke. Kdo bo skrbel za sirote?

Dve maski. Preteklo nedeljo sta se pokazali na Aquadottu prvi dve ženski maski, oblečeni v krasno maskaradno obleko. Ker sta bili prvi pustni pojav, sta vzbujali precej pozornosti. Nekoliko zija je stopala za njima ter je delalo precej hrupa, tako da je primahal odnekod stražnik, ki je hotel v prvem hipu ustaviti maski. Najbrže pa se je še pravočasno spomnil, da že vlada Kurent, zato je stopil v stran in je prepustil maski svoje usodi...

Roparski umor prostitutke.

V noči na 19. t. m. se je izvršil v mestu Josefovem nad Labo na Češkem grozen roparski umor. Zrtev je bila 25letna nenavadno krasna deklica Ana Mührerjeva in umorjena je bila v eni izmed sob »rdečo« hiše, katere lastnik je neki Fleischhammer.

Ta umor je povzročil med prebivalci mesta in okolice največje razburjenje. Pred enim letom ravno ob tem času je bila na Dunaju umorjena prostitutka, bogata dama A. Schmidtova in letos pred kakimi desetimi dnevi v Budimpešti Slovakinja Eli-za Turcsamyjeva. Morilci so oni dve

dami oropali denarja in dragocenosti in tako se je zgodilo tudi z Mührerjevo.

Umorjena Ana Mührerjeva.

Uboga deklica je bila doma iz Střibra na Češkem. Kakor smo že povedali, je bila deklica nenavadno krasna in ljubka, zato je gledalo nanjo marsikako zaljubljeno moško oko.

Ana Mührerjeva je najprej služila in tedaj se je seznanila z nekim pivovarniškim delavcem. Njuno ljubimsko razmerje je bilo zelo resno. Oba sta hotela odpreti gostilno, za kar pa jima je primanjkovalo denarja. Niti Mührerjeva, niti njen ljubimec nista mogla prihraniti s poštenim trdnim delom toliko denarja, da bi lahko odprla gostilno. Ana Mührerjeva je torej sklenila, da poskrbi za bodočnost svojega ljubimca in zase, da se žrtvuje in — brez vednosti svojega bodočega soproga — je vstopila v prostitučno »rdečo« Fleischhammerjevo hišo v Josefov.

Zelo je varčevala, nosila je samo dve bluzi, dočim so si njene tovarišice vsak hip knpovale dragoceno obleko. Prihranjeni denar je Mührerjeva pridno shranjevala. Kmalu se je raznesla okrog njena varčnost. Pravili so o nji, da ima tisoče.

Mührerjeva — nevesta.

Ana Mührerjeva se je veselila, da bo kmalu rešena svoje grozne službe in da pojde iz hiše, ki ubija človeka telesno in duševno, iz hiše, kjer se prodaja vse, kar ji je bilo najdražje. Ravno preteklo nedeljo je bila v gotovi praški cerkvi že drugič na oklicu. Žalibog, da ni reva pričakala tretjega...

Zadnji teden je menjala v raznih trgovinah droben denar za bankovce. Veselila se je osvobođenja in se je pripravljala nanj z veliko naglico.

Kdo je izvršil umor?

V noči na 19. t. m. je bil v kolkor se je moglo dognati, pri nji na obisku neki vojak. Ali je bil oni mož res vojak, ali pa je bil samo v vojakova preoblečen, se ne more trdit. Odšel je z visoko na obraz privrhanim ovratnikom, tako da portir, ki mu je odpiral, ni mogel videti, kakšen je bil oni mož.

Kmalu za tem možem je prišlo zopet več vojakov, ki so trkali na vrata Ane Mührerjeve. Trkali so zastoni, nihče se ni oglasil. Vojaki so odšli, ker so mislili, da ima Mührerjeva že družbo.

Umor odkrit šele zjutraj.

Šele zjutraj se je izvedelo, kaj se je pravzaprav zgodilo. Uboga deklica so našli zadavljeno s trakom predpasnika — ležala je na svoji prokleti postelji z očmi grozno izbuljenimi in pozicija njenega telesa je pričala, da je bila s svojim morilcem obupen boj.

Ves denar in vse dragocenosti so bile ukradene, njena revna sobica je bila vsa razmetana. Tu se torej ni izvršil umor vsled ljubosumnosti, kakor bi pričakovali, ampak umor vsled dobičkažehnosti, roparski umor.

Na mesto groznega dogodka so takoj poklicali policijo in nekoliko pozneje je prišla tudi sodna komisija. Policija je napela vse sile, da dobi čimprej morilca, telefonirala je na vse strani.

Morilca zasledujejo.

Najprej je padel sum na ljubimca Ane Mührerjeve, ki je uslužben v nekem praškem predmestju. Takoj je bil strogo zaslišan, toda dokazal je svojo nedolžnost. Nato so začeli sumiti, da se je izvršil zločin kak tovariš deklincega ljubimca, ki je morda zvedel o prihrankih njegove neveste. Zato so vse zaslišali. Vsi pa so ravnatoko dokazali svojo nedolžnost. Na njih ni mogla viseti niti senca suma in to tem bolj, ker ni vendar nihče vedel, kje Mührerjeva pravzaprav službuje.

Kdo je zločin izvršil, je doslej še uganka, ki pa jo bodo, kakor upamo, varnostni organi v najkrajšem času rešili. Na rezultat zasledovanja gotovo vsi z napetostjo čakajo, najbolj pa prebivalci mesta Josefova.

(Zadnja poročila.)

Se podrobnosti o umoru.

V noči na pondeljek dne 19. t. m. ob eni uri po polnoči se je vrnila dekla Vranova, ki ima sobico poleg umorjene Mührerjeve, s plesa in je videla, da gre k Mührerjevi neznan vojak. Dekla je slišala iz Mührerjine sobice kake pol ure govor in smeh, na kar je vse potihnilo. Dekla je zapala. Okrog treh in štirih so prišli k Mührerjevi še nekateri možje, ki pa niso mogli v njeno sobo. — Ob osmih zjutraj so trkali na njena vrata, toda ker niso mogli noter in ker se ni nihče oglasil, so vrata vlomili. Mührerjeva je ležala na tleh in okrog vratu je imela zadrgnjen trak od predpasnika. Po sobi je bilo vse razmetano in na mizi je ležala prazna de-

narnica, iz katere je morilec ukradel 160—200 K, ki si jih je deklica pristradala. Na mizi je ležala poleg de-
narnice tudi odprta knjiga z naslo-
vom »Tragedija žene«, ki jo je reva
brala malo pred svoj smrtjo; res
tragično soglasje z njenim življenjem
Ko je morilec izvršil grozen zločin,
je zaklenil sobo s ključem in ga vzel
s seboj. Miherjeva je bila oblečena
samo v srajco in na oknu je ležal
listek, na katerem je bilo napisano:
»Zemlja hladna in brez dna je polo-
žila usodo mojo v zibelko in hoče, da
bi se od sveta poslovila.« Toda ko
so pokazali domačim rokopis, se je
dognalo, da to ni pisava Miherjeve
in da je morilec porabil to zvijačo,
da bi se zdelo, glej deklica si je sa-
ma vzela življenje.

Morilec aretiran.

Takoj so menili, da je morilec
vojaški begunec Jožef Werner, ki je
pred enim tednom pobegnil iz top-
ničarske vojašnice v Josefov in
katerega je neki vojak videl malo
časa pred umorom blizu hiše, kjer
se je izvršil zločin. V stanovanje
umorjene deklice je prišla v ponde-
ljek vojaška sodna komisija, ki je
dognala, da je pisava na omenjenem
listku pisava pobeglega topničarja.
Isti čas je prišla na mesto umora
tudi sodna komisija, ki je preiskala
vse podrobnosti zločina, na kar so
truplo uboge deklice prepeljali v
mrtvašnico. Kakor se iz Josefova po-
roča, so topničarja Jožefa Wernera
ki je na sumu umora, že aretirali.

Najnovejša tele- fonska in brzojavna poročila.

PARLAMENT.

Miren in ploden dan. — Sprejeta
predloga o penzijskem zavarovanju.
— Jutri bo urejena službena prag-
matika državnih učiteljev. — Važni
dogodki v nar. soc. klubu.

Dunaj, 22. januarja. Po toliko vi-
harnih dneh, je bil današnji dan zelo
miren in ploden. Najprej je bil rešen
predlog o penzijskem zavarovanju
privatnih uradnikov. Po kratki debati
je bila predloga soglasno sprejeta.
Nato se je začelo takoj z obravnavan-
jem o službeni pragmatiki službenih
učiteljev. Jutri bo poslednja seja, v
kateri bo službena pragmatika spre-
jeta. Nato nastopi kratka pavza do
četrtka. Proračunski odsek se snide
v torek. Vlada upa, da se bo te dni
posrečilo v odseku obravnavati pro-
računski provizorji. Med obstrukci-
onisti in večinskimi strankami pogaj-
anja še niso dokončana in se bodo
jutri nadaljevala. Upa se, da bo dose-
žen kompromis. En kompromisni
predlog je v obravnavi: provizorji
na bi se dovolili za dobo treh mese-
cev in ne za 6 mesecev.

Dunaj, 22. januarja. Gosposka
zbornica je sprejela zakon o
dohodninskem davku. S tem je fi-
nančni načrt pod streho. Danes se je
sešel ministrski svet, ki je storil vse
priprave za najvišjo sankcijo. Že v
soboto bo dana sankcija in v nedeljo
že bo zakon publiciran.

Dunaj, 22. januarja. V narod.
soc. klubu je bil izvoljen za predsed-
nika Klofač in za podpredsednika
Choc; oba sta izvolitev odklonila.
Izvoljen je bil na to dr. Šviha, ki ve-
lja za zmerneza. Na to je bilo skle-
neno, udeležiti se pri Stürgkhu če-
ško - nemških pogajani.

VOJNA — NEIZOGIBNA?

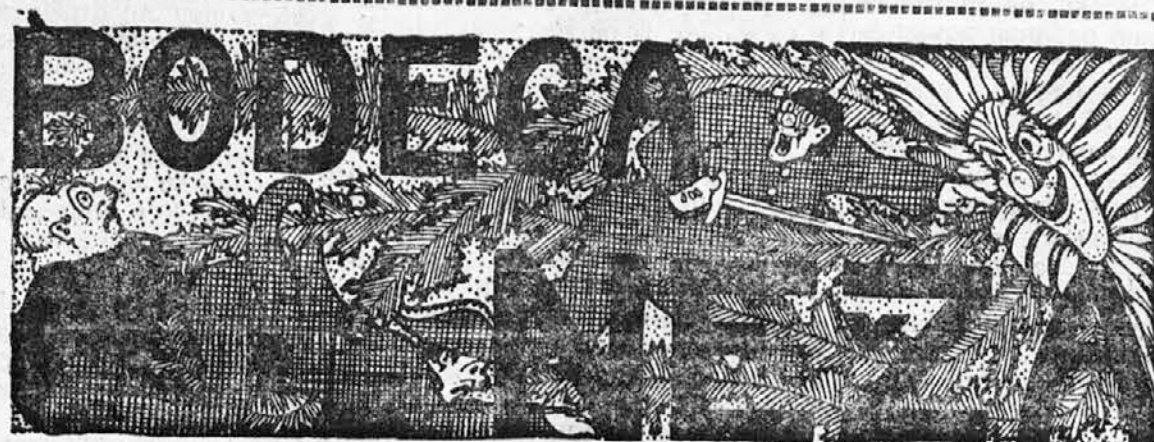
Turčija se ne podvrže skleptom vele-
sil. — Oboroževanje se vrši na vso
naglico. — V Parizu mislijo, da je
vojna neizogibna.

Dunaj, 22. januarja. Iz Carigra-
da in Aten prihajajo neprenehoma
bolna poročila. Veliki vezir je ponov-
no izjavil, da se Turčija ne podvrže
skleptom veseli glede Egejskih oto-
kov. Turčija se oborožuje na vse pre-
teze, ravno tako tudi Grčija. V tuj-
skih krogih se sodi, da je konflikt
med Grčijo in Turčijo neizogiben.
(Te vojne bodo krivi intriganti od
trozveze in neodločni nastop trojne-
ga sporazuma.)

Pariz, 22. januarja. Vsa poročila
tukajšnjih listov so silno resna.
»Temps« pravi, da se vojna med Tur-
čijo in Grčijo ne da preprečiti.

ZAROTA PROTI VOJNEMU MINISTRU.

Pariz, 22. januarja. »Temps« po-
roča iz Carigrada, da se je prišlo na
sled zaroti proti vojnemu ministru. V
palači vojnega ministrstva je bil pri-
šel sumljiv individuum, ki je pri zasli-
ševanju povedal, da se nahaja v pa-
lači vojnega ministrstva cel sklad di-
namita, s katerim na bi se razbila
stavba in arhiv in ubile osebe.

**V nedeljo, dne 25. januarja t. l.
izide prva številka**

! Bodeče Neže !

edinega slovenskega humorističnega lista
kot stalna nedeljska priloga „DNEVA“.

Sedanji čas, ko vlada breznarodni klerikalizem, ko bijejo s pestmi od vseh strani
Slovincem v obraz, ko nimamo na rodni zemlji skoro nobenih pravic, ko je čas zagrizen
in strupen, ne more izhajati brez humorističnega lista, ki pa ne bude samo šaljev, ampak
tudi zbadljiv na vse strani.

Vsi dobri ljudje bodo z veseljem pozdravili ta novi list, zlobni in hudobni pa se
ga bodo ball, ker ne bo prizanesel nobenemu, ne najvišjemu in ne najnižjemu.

„Bodeča Neža“ bo šiba sedanjega časa in vladajočih razmer, zato ne sme biti
poštenega Slovence, ki bi ne bral „Bodeče Neže“.

Da jo pa more brati vsak in tudi najrevnejši, smo nastavili ceno posamezni številki,
ki se bo prodajala po vseh tobakarnah, kjer se prodaja „Dan“,

na samo 6 vinarjev.

Tako cenó ni bil še noben slovenski šaljevi list.

Za ljubljanske naročnike „Dneva“ smo nastavili sledeče cene: za vse leto z „Dnevom“
vred 20 K, za pol leta 10 K, za četrt leta 4.50 K, na mesec 1.70 K.

Za zunanje naročnike „Dneva“ veljajo sledeče cene: Za vse leto z „Dnevom“ vred
22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5.50 K, na mesec 1.90 K.

„Bodeča Neža“ se pa more naročiti tudi sama za se brez „Dneva“ in stane celo-
letno 4 K, polletno 2 K, četrtletno 1 K.

Da bo „Bodeča Neža“ postala vredna svojega imena in da bo vestno izpolnjevala
stavljeno ji zadačo, prosimo vse vesele in poštene Slovence križem naše domovine, da nam
poročajo o vsem in vselej, kar je treba bičati, da pa tudi s svojim humorjem, ki ga je
menda še nekaj v teh žalostnih časih med Slovenci, pripomorejo listu do vaestranske po-
polnosti.

Kupujte, naročajte „Bodečo Nežo“, širite jo med ljudstvom!
Inserirajte v „Bodeči Neži“, ker bodo ti inserati najuspešnejši tudi v sled nizkih cen.

Upravništvo „Bodeče Neže“.

KRITIČEN POLOŽAJ NA BAL- KANU.

Belgrad, 22. januarja. Na Balka-
nu se pripravlja nova vojna in s to
eventualnostjo se tukaj že povsem
resno računa, ker menda ni drugega
sredstva več, da se difference med
Grčijo in Turčijo mirnim potom po-
ravna.

Srbija sama ni pri teh differencah
čisto nič prizadeta, ampak ker je sko-
raj gotovo, da se pridruži Turčiji tu-
di Bolgarija, nastane za Srbijo nelzo-
gibni casus foederis, ona bo primo-
rana prihiti v lastnem interesu na
pomoč Grčiji, kar stori skoraj gotovo
tudi Rumunija, ki je močno zaintere-
strana na tem, da se ne menjajo me-
je, sklenjene v bukreški mirovni po-
godbi.

V Srbiji ta vojna nikakor ne bo
popularna, ker Srbija v vojni ničesar
ne more dobiti ali pa dobi prav malo,
ampak šlo se bo za obrambo pridob-
itve dveh težkih voln in rada ali ne-
rada bo Srbija morala začeti vojno in
vnovič trošiti svoje sile, čemur se iz-
ogne samo, ako se v zadnjem času

posreči doseči sporazum med Grčijo
in Turčijo, kar je pa malo verjetno.

ALI PRIDE PRINC WIED V DRAČ.

Berlin, 22. januarja. Pri vsemu
temu, da je že vse pripravljeno za
odhod princa Wieda v Drač, vendar
še ni popolnoma gotovo, da se princ
poda v Albanijo. Po zanesljivih poro-
čilih iz Albanije so namreč vsi muslim-
manl, t. j. velika večina albanskega
prebivalstva, odločno nasprotni prin-
cu Wiedu, ki bi se mogel vzdržati v
Draču, samo, ako bi ga čuvali močni
vojaški oddelki velikih sil. Za zmeraj
pa velike sile ne bodo hotele vzdrže-
vati svojih čet v Albaniji kot kneževu
telesno stražo, ker se s tem takointa-
ko nič ne doseže, ako ljudstvo kneza
ne bi maralo, se on ne bi mogel nik-
dar utrditi.

Vse to je menda dobro znano
tudi princu Wiedu in zato se tukaj
misli, da ni izključena možnost, da se
v zadnjem momentu zahvali na ne-
sigurnem albanskem prestolu.

Odgovorni urednik Radivo Korene.
Last in tisk »Učiteljske Tiskarne«.

**Posljite naročnino,
ako je še niste!**

Mali oglasi.

Beseda 5 vinarjev. Najmanjši znesek 50 vi-
narjev. Pismenim vprašanjem je priložid
znamko 20 vinarjev. — Pri malih oglaših
ni nič popusta in se plačujejo vnaprej; zu-
nanji inserenti v znakah. Zaključek malih
oglasov ob 6. uri zvečer.

Kupi se dobro ohranjeni Bade-
Schaukel, ne spod 65 cm širok. Po-
nudbe z zadnjo ceno na »Prvo anon-
čno pisarno«.
1468-2

Pozor! Naznanjam slavnemu
občinstvu, da sem prevzel gostilno-
Buffet Frana Bolle v Rojanu, »sella-
vale di Rojano. Točim vino belo vi-
pavsko, črno istrsko in domače,
opollo, kraški teran, in pivo prve
vrste po zmernih cenah, kuhinja z
gorkimi in mrzlimi jedili vsaki čas
na razpolago. Za obilen obisk se pri-
poročam. Josip Krpan, prejšnji go-
stilničar pri Lenčaku - »Petelinu«.
1470-1

Krepkega dečka

iz poštene hiše s primerno šolsko iz-
obrazbo ter pridne trgovske pomoč-
nice sprejme tvrdka JOSIP ERRATH
v Mokronogu, Dolenjsko.

Pozor! Pozor!

50.000 parov čevljev,

4 pare čevljev za samo K 9.—.

Radi plačilnih težkoč več velikih tovarn
se mi je naročilo prodati veliko množino
čevljev nizko pod izdelovalno ceno. Pro-
dam zato vsakomur 2 para moških in
2 para ženskih čevljev na zadrgo, rjavih
ali črnih, galoširane z močno zbitimi
podplati, usnje elegantno in najnovejša
oblika. Velikost v cm ali številka. Vsi
4 pari stanejo samo K 9.—. Razpošlaja
po povzetju. Zamenjava dovoljena, tudi
denar nazaj.

N. DYM, Krakov 28, Šv. Stanislaw 2.

Pekovski - - - pomočnik

(mešač — Mischer)

dober, zanesljiv in trezen
delavec se sprejme v pekarni
Avg. Jenko, tu, Marije Te-
rezije cesta št. 7. Predstavi
se od 1.—2. vsak popoldan.

**Dober cen premog vseh vrst
prodaja**

Fran Uher, špediter

Ljubljana, Šelenburgova ulica 4.

Koks.

Telefon 266.

Briketi.

Radi prešle sezije

se razprodaja vsa zimska in jesen-
ska konfekcija pod polovično ceno;
zlasti klobuki in čepice po zelo zni-
žanih cenah.

Angleško skladišče oblek

O. Bernatović, Ljubljana, Mestni trg 5.-6.

Telephon 132.

Brez posebnega obvestila

Žalujče hčerke Mery in Angela ter sinova Miroslav in
Viktor naznanjajo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem
prežalostno vest, da je gospa

Marija Štepančič udov. Kjuder

pose tnica in gostilničarka

danes po dolgi in mučni bolezni v Gospodu zaspala.

Pogreb predrage pokojnice se bo vršil v soboto, dne 24.
januarja ob 10. uri predpoldne iz hiše žalosti na Vrdeli-Timi-
njano štev 1591.

TRST, dne 22. januarja 1914.

Novo pogrebno podjetje, Trst, Corso St. 47.